

prima instanță: L. Pruteanu
instanța de apel: D. Manole, G. Dașchevici, A. Bostan

dosarul nr. 2ra-434/17

Î N C H E I E R E

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Mițul Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mițul Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, recunoașterea încălcării drepturilor de către organul de urmărire penală și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Mițul Alexandru, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2016 în partea respingerii cerințelor cu privire la încasarea prejudiciului moral și emisă o nouă hotărâre în această parte prin care cerințele au fost admise parțial, în rest hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2016 a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 15 ianuarie 2016, Mițul Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, recunoașterea încălcării drepturilor de către organul de urmărire penală și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 30 iunie 2014, a depus o plângere la Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău în baza art. 313 CPP.

Menționează că prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2014, plângerea înaintată a fost declarată ca inadmisibilă, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2015, a fost casată încheierea sus menționată și remisă cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Afirmă că în pofida faptului că plângerile depuse se examinează în baza dispozițiilor art. 313 CPP, a constatat că aceasta va fi examinată la finele anului 2015 sau începutul anului 2016, peste 18 luni de la depunere.

Remarcă că Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău a stabilit că judecătorul de instrucție a încălcat dreptul reclamantului de a participa la examinarea plângerii, deoarece nici el nici avocatul dânsului nu au fost citați.

Solicită constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a plângerii în baza art. 313 CPP și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Mițul Alexandru la judecarea în termen rezonabil a plângerii depuse în conformitate cu prevederile art. 313 CPP, înregistrată în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău la data de 30 iunie 2014 și considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat constatarea încălcării dreptului reclamantului Mițul Alexandru la judecarea în termen rezonabil a cauzei pornite în baza plângerii depuse în conformitate cu art. 313 CPP și înregistrate la în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău la data de 30 iunie 2014, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Mițul Alexandru, casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerințelor cu privire la repararea prejudiciului moral, și emisă o nouă hotărâre în această parte prin care cerințele au fost admise parțial, fiind încasată suma de 6 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în rest pretențiile înaintate de Mițul Alexandru au fost respinse, iar hotărârea primei instanțe a fost menținută.

În motivarea deciziei instanța de apel a invocat prevederile art. 1 alin. (1), art. 2, art. 4, art. 5 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 19 alin. (1) și art. 313 CPP, care reglementează dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, examinarea pricinii și sarcina probațiunii, accesul liber la justiție, plângerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitatea specială de investigații.

Iar, cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei nu este suficientă pentru a considera că aceasta reprezintă prin sine o satisfacție morală echitabilă.

La 22 decembrie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material.

Afirmă că netemeinicia deciziei recurate se manifestă prin faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar raportul motivat prezentat de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, ceea ce în consecință a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material, în condițiile în care din conținutul acestuia este destul de evident că durata de timp a examinării plângerii din speța principală s-a datorat comportamentului lui Mițul Alexandru.

Remarcă că comportamentul instanțelor judecătorești nu relevă careva abateri de la exigențele procesuale, or instanța de judecată nu trebuie sub pretextul respectării termenului rezonabil de judecare a pricinii să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului.

Consideră că lipsa de diligență din partea lui Mițul Alexandru, manifestată prin inacțiune inexplicabilă pe o perioadă îndelungată de timp și neprezentarea la ședință de judecată reprezintă lipsa de interesului pentru examinarea plângerii și nu există nici un temei elocvent pentru dispunerea acordării satisfacției echitabile sub formă de sumă pecuniară.

La 28 februarie 2017, Mițul Alexandru a depus referință la recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM, invocând caracterul neîntemeiat al acestuia.

Totodată la 28 februarie 2017, Mițul Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor cu privire la repararea prejudiciului moral cu emiterea unei noi hotărâri în această parte prin care cerințele să fie admise integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată.

Afirmă că instanța de apel a considerat că mărimea prejudiciului moral solicitat este exagerat de mare fără a lua în calcul suferințele fizice și psihice care au fost pricinuite.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum se atestă din materialul probator, copia deciziei instanței de apel din 18 octombrie 2016, a fost expediată în adresa recurenților Ministerul Justiției al RM și Mițul Alexandru la data de 19 octombrie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 2a-1858 (f. d. 129), fiind recepționată de către Ministerul Justiției al RM la 23 noiembrie 2016, fapt confirmat prin ștampila de intrare aplicată pe scrisoare de însoțire (f. d. 140). Totodată la materialele cauzei nu există date ce atestă recepționarea deciziei recurate de către Mițul Alexandru.

Astfel instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și a declarat recursurile la 22 decembrie 2016, respectiv la 28 februarie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mițul Alexandru sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care

instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mițul Alexandru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mițul Alexandru asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mițul Alexandru ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Mițul Alexandru se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva